

ธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3: ทิศทางและความคาดหวังสู่ระบบสุขภาพที่เป็นธรรม

นพ. ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวพลา

ประธานกรรมการสนับสนุนและติดตามการขับเคลื่อนธรรมนูญฯ ฉบับที่ 3

ประเด็นอภิปราย

- สถานการณ์แนวโน้มความเหลื่อมล้ำด้านสุขภาพ
- ทิศทางและแนวคิดหลักของธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3
- ความสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฯ 2560 นโยบายระดับชาติ และแนวคิดสากล
- การนำธรรมนูญฯ ฉบับที่ 3 สู่การปฏิบัติ

สถานการณ์และปัจจัยที่มีผลต่อระบบสุขภาพไทย ในระยะ 5 ปี

ทิศทางของธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3

เป้าหมาย

ระยะ 5 ปี

“ระบบสุขภาพที่เป็นธรรม” หมายถึง

ระบบสุขภาพที่มุ่งให้เกิด “ความเป็นธรรมด้านสุขภาพ”

ไม่เลือกปฏิบัติ ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง คือ ภาวะที่ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ตลอดทุกช่วงวัย ไม่มีความแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งกลุ่มทางสังคม เศรษฐกิจ ลักษณะประชากร เชื้อชาติ

ถิ่นที่อยู่อาศัย พื้นที่ หรือการเข้าถึงสิทธิหน้าที่ด้านสุขภาพ

ตาม พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หากความแตกต่าง

นั้น ๆ เป็นความแตกต่างที่สามารถหลีกเลี่ยงหรือป้องกันได้

แนวคิดหลักของธรรมนูญว่าด้วยระบบสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 3

“ระบบสุขภาพต้องมีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัว ปรับเปลี่ยน
คงอยู่ได้ ฟื้นตัวได้อย่างรวดเร็ว และเป็นระบบสุขภาพที่มีการ
ดำเนินงานอย่างมีธรรมาภิบาล”

ใช้แนวคิดหลักเรื่อง “การอภิบาลระบบสุขภาพ” ที่
มุ่งเน้นการดำเนินงาน 3 ส่วน ดังนี้

- 1) การให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนและ
แนวคิดทฤษฎีนโยบายห่วงใยสุขภาพ หรือ *Health in All Policies*
- 2) การทำสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
- 3) การให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ในทุกกลุ่มวัย
และทุกระดับ

มุ่งสู่เป้าหมายในระยะ ๕ ปี
“ระบบสุขภาพที่เป็นธรรม”
และ
ความยั่งยืนทั้งด้าน
สุขภาพ สิ่งแวดล้อม
เศรษฐกิจ และสังคม

ความสอดคล้องกับกฎหมาย นโยบายระดับชาติ และแนวคิดสากล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พ.ศ. 2560

ยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. 2561 – 2580

แผนพัฒนาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ
ฉบับที่ 13

SDGs และ
แนวทาง Health in
All Policies

Key messages จากธรรมนูญ ฉบับที่ 3

- “แนวทางทุกนโยบายห่วงใยสุขภาพ (Health in All Policies: HiAP) จำเป็นสำหรับการปกป้องสุขภาพและส่งเสริมให้เกิดความเป็นธรรมด้านสุขภาพ โดยในการตัดสินใจทางนโยบายควรนำเรื่องสุขภาพและความเป็นธรรมด้านสุขภาพไปพิจารณาด้วย หากมีการตระหนักหรือคำนึงถึงเรื่องสุขภาพได้ในทุกๆ นโยบาย ก็จะสามารสรสร้างความเป็นธรรมในระบบสุขภาพได้จริง”
- “สุขภาพ” จัดเป็นเงื่อนไขบางอย่างหนึ่ง สำหรับการพัฒนาอย่างยั่งยืนของทั้งเรื่องเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
- “สุขภาพ” ยังจัดเป็น ผลลัพธ์ของการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย
- หากมีการจัดการได้ดีในเรื่องของ **ปัจจัยที่กำหนดสุขภาพ** ในกลุ่มประชากรต่างๆ โดยเฉพาะกับกลุ่มประชากรที่ยากจนและกลุ่มประชากรที่อยู่ในสภาวะเปราะบางแล้ว ก็จะเกิด **สังคมที่ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง เป็นธรรม มีสภาพเศรษฐกิจที่พัฒนา และเป็นสังคมที่มีสุขภาพ**

สถานการณ์ธรรมนูญ ฉบับที่ 3: การนำสู่การปฏิบัติ

- ผูกพันหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องที่จะดำเนินการต่อไปตามอำนาจหน้าที่ของตน
- ทุกระดับในด้านสุขภาพใช้เป็น “กรอบทิศทางของระบบสุขภาพไทย”
- ใช้เป็น “ข้อตกลงร่วม” หรือ “แนวคิดร่วม” ในทิศทางระบบสุขภาพของทุกภาคส่วน
- เป็นข้อมูลอ้างอิงระบบสุขภาพที่พึงประสงค์ของไทย

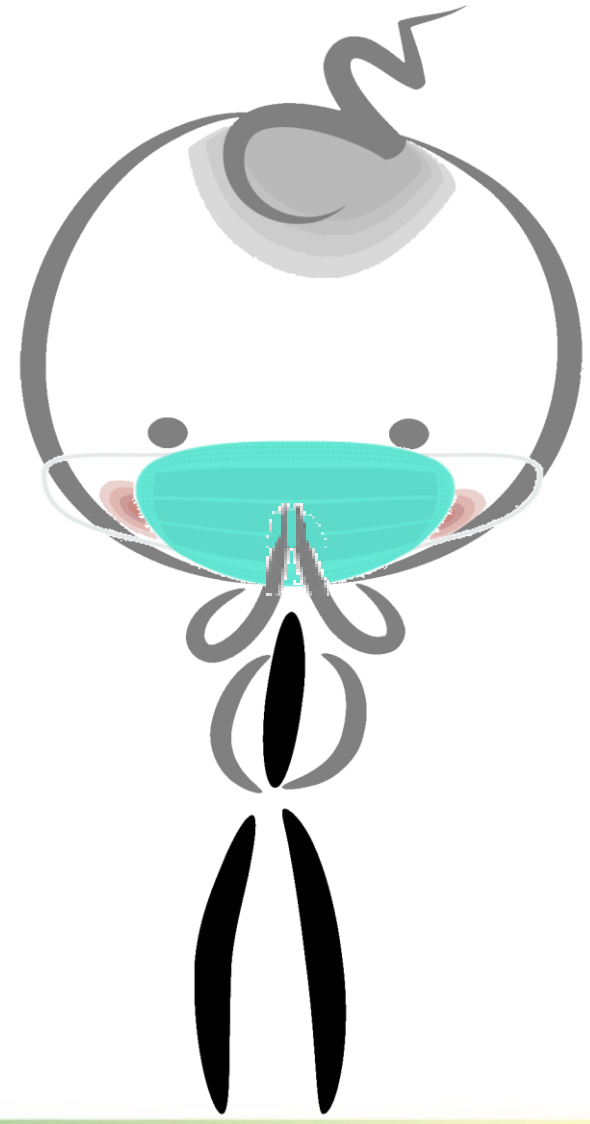
การขับเคลื่อนธรรมนูญ ฉบับที่ 3

แนวทางการขับเคลื่อนสู่ระบบสุขภาพที่เป็นธรรมตามแนวคิดการอภิบาลระบบสุขภาพ ต้องให้ความสำคัญกับ **S-A-M** ได้แก่

Setting: การกำหนดเป้าหมายร่วมกันเพื่อนำไปสู่ทิศทางระบบสุขภาพที่เป็นธรรมของสังคมไทยในระยะ 5 ปี

Accountability: การสร้างความเป็นเจ้าของร่วม ดำเนินการร่วมกัน ด้วยบทบาทหน้าที่ ภารกิจของตนเอง แต่มีการใช้ทรัพยากรร่วม รับผลที่เกิดขึ้นร่วมกันจากการดำเนินการ

Monitoring: การติดตามผลร่วมกันอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดหลักๆ ทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่อย่างชัดเจน

ขอบคุณครับ